

VÀI CẢM NHẬN VỀ NHÂN SINH: PHẬT GIÁO VÀ ĐỜI SỐNG

các

118,
gày
áng

15,

vua
hùa
hùaXúc,
/ có
tiêntâu
đểhúc
vótra
tốiMụ
chogày
Bảytrận
văm

148-

vua
đi ýàng
ghiagian
hònVu
linh1 An
trậnVu
Vua nói
hành

Fang

Tự

Qu

Cách đây hơn 25 thế kỷ, Đức Phật đã trình bày rất ráo quan niệm của Ngài đối với kiếp sống con người, quan niệm ấy do Đức Phật thực hiện thấu đạt được một cách tường tận. Vì thế trong ba tạng kinh điển Đức Phật dùng con người làm tiêu chuẩn để giải quyết, cho nên có thể nói rằng khi đề cập đến Phật Giáo là đề cập đến con người qua quá khứ, hiện tại và vị lai. Phật Giáo nói rõ, con người do đâu phát sanh, tại sao sanh ra đây và khi chết sẽ về đâu?

Trong bể học mênh mông đó, hiểu biết của chúng ta như những chiếc lá hay cánh bèo lấp lánh trên mặt nước bể mênh mông. Nay xin nói về một ít nhận xét về nhân sinh Phật Giáo để ứng dụng vào đời sống con người chúng ta.

Đa số chúng ta ghép Phật Giáo thuộc chủ nghĩa bi quan yếm thế, bởi trong kinh Đức Phật vẫn thường dạy ‘Nước mắt chúng sanh nhiều hơn nước bể cả’, hoặc Ngài thường cho thân này là ô uế, bất tịnh giả trá, tạm bợ như làn chớp, hòn bọt. Như vậy người ta tưởng tượng những nhà tu Phật Giáo trên gương mặt hằng biểu hiện những nét khổ đau, sầu nỗi, chán nản. Nhưng ngược lại, nếu chúng ta được gần những nhà sư chân chánh, nhìn gương mặt họ lúc nào cũng vui tươi điềm đạm, cặp mắt sáng suốt đầy cương quyết, lời nói hiền hòa vui vẻ, nụ cười lúc nào cũng chực nở trên môi. Tại sao có sự mâu thuẫn như vậy? Không lý những nhà sư kia không thâm hiểu Phật Giáo? Thật sự, họ thâm hiểu Phật Giáo hơn ai hết! Do chỗ thâm hiểu đó, họ mới có đức tính điềm đạm, an lạc và giải thoát.

Phật Giáo thừa nhận ‘Nhân sinh đa khổ’, dù người sanh ra ở giai cấp hay ở địa vị và hoàn cảnh nào cũng đều có đau khổ. Cái đau khổ căn bản không ai có thể tránh được. Là con người ai cũng muốn mình được sống lâu, trẻ mãi, được mạnh khỏe luôn, đừng đau ốm. Nhưng chân lý vô thường không cho phép. Nó cứ diễn tiến thúc đẩy bắt buộc chúng ta phải già, phải đau, phải chết. Sự mâu thuẫn này khiến con người khổ đau vô tận.

Một vùng nắng hạn lâu ngày đốt khô lúa mạ hoa màu, bỗng đổ trận mưa to làm con người rất thỏa mãn. Nhưng nếu mưa cứ đổ hoài, đường sá ngập lụt,

thì chúng ta ta thán kêu rêu. Thành phố đang vui đẹp, bỗng nổi một cơn địa chấn, khiến trong phút chốc thành phố biến thành đống gạch vụn, gây bao nhiêu chết chóc đau khổ. Bởi hoàn cảnh ít khi chiều theo ý muốn con người nên sự mâu thuẫn giữa con người và thiên nhiên bao giờ cũng có.

Trong tâm hồn chúng ta tình cảm và lý trí thường xung đột nhau, khi người bị tình cảm ích kỷ lôi cuốn làm sai, nghỉ quấy. Kip đến lý trí vừa trở về là trong tự tâm mở cuộc trùng phật nặng nề, lương tâm cắn rứt thành một cuộc xung đột thanh trùng thường xuyên trong nội tâm, gây sự đau khổ trầm trọng trong con người chúng ta.

Nhận chân cuộc đời có những đau khổ do mâu thuẫn trên, người Phật tử sẵn sàng lăn mình vào dòng đời, vẫn can đảm nhận chịu một cuộc sống dù đầy tai ách, sợ hãi. Tuy họ thấy thực trạng cuộc đời đau khổ nhưng ta vẫn hạnh diện được làm người ‘Nhơn thân nan đắc’ và ‘Phật pháp khó gặp’ mà bây giờ ta đã là người gặp Phật pháp thì làm sao nhờ cây đuốc Phật pháp phá tan cảnh tối tăm của vô minh đây?

Chúng ta có thể xoay chuyển những mâu thuẫn ấy thành thuận hòa thì tất cả mầm đau khổ đều tan vỡ.

Trong giáo lý Đức Phật dùng chiếc chìa khóa nào để có thể xoay chuyển những mâu thuẫn ấy để chúng hòa thuận với nhau đây?

Thuyết ‘vô ngã’ nghĩa là trong con người chúng ta không có cái đồng nhất, bất biến và tự tại. Phật Giáo chủ trương trong con người do hai phần tâm lý và vật lý phối hợp. Cả hai đều dùng duyên chuyển biến khi thăng khi trầm nhưng không phải mất hẳn. Chẳng những chỉ con người là ‘vô ngã’, Đức Phật nói ‘Tất cả pháp đều vô ngã’ (chư pháp vô ngã) vì tất cả pháp không pháp nào không bị sinh diệt, tất cả pháp đều chuyển biến và không độc lập. Thí dụ cơ thể chúng ta, sự lớn lên lão hóa chuyển biến từng giây từng phút trong bảy ngày các tế bào cơ thể thay thế bằng tế bào mới, sự thành hình của nó là do nhiều nhân duyên kết hợp.

Nhận xét như trên thuyết ‘Vô ngã’ là một chân lý phổ biến, không chỉ giới hạn trong phạm vi đạo đức luân